

Sprawozdanie merytoryczne 2020

Spis treści

I Wstęp

II Działania strategiczne

III Projekty

IV Networking/Koalicje/Konsorcja

V Fundraising/Komunikacja

Wstęp

Jesteśmy ekspertkami w **zakresie prawa migracyjnego, edukacji antydyskryminacyjnej i przemocy motywowanej uprzedzeniami**.

Od 2009 r. wspieramy migrantów i migrantki na terenie Wrocławia i Dolnego Śląska. Udzielamy **nieodpłatnych porad prawnych** oraz asystujemy naszym klientom i klientkom w urzędach, szkołach, szpitalach, sądach, na policji.

Pracujemy z osobami przebywającymi w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim. Staramy się być tam, gdzie rozwiązania systemowe okazują się niewystarczające lub w ogóle nie istnieją. To właśnie do nas przekierowywane są osoby, których sytuacja jest na tyle trudna, że wychodzi poza zakres wsparcia innych instytucji. Mamy w zespole przedstawicielki i przedstawicieli społeczności migranckich. Pracujemy w oparciu o **community working i asystenturę**, które uzupełniają pracę punktu poradniczego i pozwalają nam kompleksowo wspierać osoby, które się do nas zgłaszają.

Działania kierujemy też do społeczeństwa większościowego - **szkolimy dzieci i dorosłych**, organizujemy wydarzenia edukacyjne, **prowadzimy kampanie społeczne**. Działamy w koalicjach i współpracujemy z podmiotami publicznymi. NOMADĄ zarządzamy niehierarchicznie, kluczowe dla organizacji decyzje podejmujemy metodą konsensusu.

W 2020 r. z powodu pandemii musiałyśmy ograniczyć część działań w terenie i dostosować się do wymogów komunikacji zdalnej. Nauczyłyśmy się nowych narzędzi, pozostałyśmy w stałym kontakcie z klient(k)ami, poszerzyłyśmy swoją ofertę edukacyjną o zdalne szkolenia i warsztaty.

W czasie pandemii zespół Nomady powiększył się o **kierowniczkę biura oraz dwóch community workerów**. Mimo redukcji dostępności grantów udało nam się wytrwać w idei wzajemnej solidarności.

Działania strategiczne

W NOMADZIE działa bezpłatny punkt poradnictwa dla migrantek i migrantów, a w jego ramach:

* Udzielamy porad dotyczących:

- legalizacji pobytu i pracy, w tym wszelkich czynności związanych z procedurami w Urzędzie Wojewódzkim i Urzędzie ds. Cudzoziemców;
- udzielania ochrony międzynarodowej;
- pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców ;
- postępowania administracyjnego i sędowo-administracyjnego, w tym procedur składania skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego;
- nieudokumentowanego pobytu i decyzji o zobowiązaniu do powrotu;
- postępowania karnego w zakresie przestępstw motywowanych uprzedzeniami;
- prawa rodzinnego w zakresie rozwodów, praw rodzicielskim i obowiązku alimentacyjnego;
- prawa pracy w zakresie zatrudniania cudzoziemców, a także bezprawnego zwolnienia;
- ubezpieczeń społecznych, odszkodowań, prawa lokatorskiego, w tym w sprawach eksmisyjnych;

* Towarzyszymy migrantom podczas wizyt w Urzędzie Wojewódzkim, Urzędzie Miasta, Urzędzie Stanu Cywilnego jako pełnomocniczki, tłumaczki oraz asystentki;

* Redagujemy pisma dla naszych klientów (m.in odwołania, zażalenia, ponaglenia, wnioski, sprzeciwy, skargi);

* Kontaktujemy się w sprawach naszych klientów z funkcjonariuszami i funkcjonariuszkami Policji, Straży Granicznej, pracownikami i pracownicami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Pracy, Państwowej Inspekcji Pracy, Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim, a także z innymi organizacjami pozarządowymi oferującymi wsparcie dla migrantów;

* Towarzyszymy klientom na komisariatach policji oraz podczas rozpraw sądowych;

* W roku 2020 udzieliliśmy wsparcia ponad 150 osobom, które często przychodzą do nas wielokrotnie z różnymi problemami oraz ponad 60 osobom osadzonym w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Krośnie Odrzańskim;

* We współpracy z pozostałymi Partnerami Konsorcjum, stworzyliśmy standardy poradnictwa dla organizacji pozarządowych;

Wsparcie osób poszkodowanych przez przestępstwa motywowane uprzedzeniami:

O przemocy motywowanej uprzedzeniami mówimy wtedy, gdy motywacją działania sprawcy jest **pochodzenie etniczne, narodowość, kolor skóry, wyznawana religia, orientacja lub tożsamość psychoseksualna, a także stan zdrowia lub przekonania polityczne osoby**, którą sprawca atakuje. W 2020 roku powiększyliśmy zespół community workerów o 2 osoby ze społeczności migranckich, które przeszły 4- stopniowe warsztaty wprowadzające je w pracę. Szkolenie dotyczyło specyfiki przemocy motywowanej uprzedzeniami oraz głównych założeń metody **community workingu**. Od lipca do grudnia nasi współpracownicy spotkali się z 75 osobami narażonymi i doświadczającymi przemocy motywowanej uprzedzeniami. Najczęściej były to rozmowy i spotkania online, podczas których rozmówcy dzielili się swoimi doświadczeniami przemocy motywowanej uprzedzeniami we Wrocławiu. Asystowaliśmy trzem klientom podczas składania zawiadomień o popełnieniu przestępstwa motywowanego uprzedzeniami i zeznań na komisariatach policji.

Wsparcie społeczności Romów rumuńskich:

W 2020r. wsparcie społeczności obejmowało:

- Indywidualne wsparcie edukacji dzieci ze społeczności romskich migrantów: prowadzenie zajęć z języka polskiego, pomoc w nadrabianiu zaległości, rozwiązywaniu trudności w nauce, wsparcie w nauce i prowadzenie zajęć wyrównawczych w czasie pandemii dla dzieci wykluczonych ze zdalnej edukacji;
- Wsparcie rodziców ze społeczności romskich migrantów: pomoc w tłumaczeniu procedur, wypełnianiu dokumentów, komunikacji ze szkołą;
- Wsparcie kadry pedagogicznej: współpraca z nauczycielami i nauczycielkami, pedagożkami i psycholożkami ze szkół, do których uczęszczają dzieci romskich migrantów i migrantek, pośredniczenie w przekazywaniu informacji i materiałów edukacyjnych dzieciom i rodzicom;
- Współpracę z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- Uzupelnianie pracy szkół poprzez edukację nieformalną i działania integracyjne;
- Monitorowanie procesu edukacji dzieci;
- Dzięki dotacji od Funduszu Feministycznego (<https://femfund.pl/>) zatrudniamy na stanowisku asystentki rodzin romskich kobietę ze społeczności. Jej praca obejmuje asystenturę socjalną i zawodową: pomoc w uzyskaniu świadczeń z MOPS-u, ubezpieczeń, rejestracji pobytu w DUW, rejestracji w PUP, wsparcie w kontaktach z urzędami i instytucjami;

Edukacja:

W 2020 r. prowadziliśmy warsztaty i szkolenia skierowane do uczniów i uczennic, studentów i studentek oraz różnych grup zawodowych, współorganizowaliśmy VI Targi Edukacji Międzykulturowej.

- W ramach działań koalicji Johanneum Novum prowadziliśmy dziesięć warsztatów "Przeciwdziałanie i reagowanie na przemoc motywowaną uprzedzeniami" dla uczniów i uczennic klas 7. i 8. SP oraz zorganizowaliśmy dwa webinary dla nauczycieli/-ek, pedagożek i edukatorek pt. "Wyzwania w edukacji dzieci z doświadczeniem migracyjnym".
- Przeprowadziliśmy pięć szkoleń antydyskryminacyjnych dla studentów i studentek Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Przeprowadziliśmy warsztat antydyskryminacyjnych oraz nt. rozpoznawania i reagowania na przemoc motywowaną uprzedzeniami dla pracowników i pracowniczek 3M.
- Prawniczka i community workerka przeprowadziły szkolenie z rozpoznawania, reagowania i raportowania przemocy motywowanej uprzedzeniami dla zespołu WroMigrant .
- Od kwietnia do czerwca i od października do grudnia 2020 r. prowadziliśmy zajęcia wyrównawcze i warsztaty edukacyjne dla dzieci ze społeczności romskich migrantów/-ek z Rumunii. Zajęcia odbywały się 2-3 razy w tygodniu w siedzibie Nomady. Dzięki nim dzieci, które miały utrudniony dostęp do zdalnej edukacji, mogły kontynuować naukę w czasie pandemii i nadrabiać zaległości.
- W ramach VI Targów Edukacji Międzykulturowej (<https://www.facebook.com/114318528622863/videos/4188974614462601>), we współpracy z Wielokulturami Wrocław i Fundacją na rzecz Różnorodności Społecznej, zorganizowaliśmy seminaria poświęcone pracy asystentów i asystentek romskich oraz międzykulturowych, wsparciu edukacji dzieci z doświadczeniem migracji oraz warsztaty „Elementarz międzykulturowy” w Synagodze Pod Białym Bocianem.
- Działaliśmy w Koalicji na rzecz wzmocnienia roli asystentek i asystentów międzykulturowych i romskich w systemie edukacji w Polsce oraz wzięliśmy udział w I i II Ogólnopolskim Forum Asystentek i Asystentów Międzykulturowych oraz Romskich.
- Edukatorka Nomady wzięła udział w cyklu szkoleń "Międzykulturowo, czyli jak? - kurs specjalistyczny dla edukatorów i edukatorek oraz lokalnych liderów i lidererek" organizowanym przez Muzeum Historii Żydów Polskich Polin.

Działalność odpłatna:

Obok nieodpłatnego poradnictwa dla migrantów i migrantek prowadziliśmy również odpłatną działalność pożytku publicznego, która obejmuje wsparcie pracodawców i edukację w zakresie możliwości zatrudnienia migrantek i migrantów oraz wspiera integrację cudzoziemców poprzez ułatwienie im podjęcie pracy w Polsce.

Nasze wsparcie skierowane jest do pracodawców i obejmuje przede wszystkim pomoc w zatrudnieniu i legalizacji pobytu cudzoziemców, w tym wsparcie w uzyskaniu:

- oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy;
- zezwolenia na pracę;
- informacji starosty (testu rynku pracy);
- zezwolenia na pracę sezonową;
- zezwolenia na pobyt czasowy i pracę;

Projekty

1. **COPE** - Community work, Participation and Empowerment - międzynarodowy projekt realizowany w Austrii, Słowacji i Polsce od lutego 2020 do stycznia 2022 roku przez konsorcjum organizacji Caritas der Erzdiözese Wien – Hilfe in Not, Mumok – Museum of Modern Art Vienna, Mareena, Stowarzyszenie Nomada. Zaplanowane w projekcie działania mają na celu integrację osób pochodzących z różnych społeczności i środowisk, wsparcie i ochronę osób poszkodowanych przestępstwami motywowanymi uprzedzeniami, edukację społeczeństwa większościowego i zmniejszenie postaw antymuzułmańskich. COPE jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu “Prawa, Równość, Obywatelstwo” na lata 2014-2020.
2. **ONE FOR ALL, ALL FOR ONE** - w ramach 2 edycji projektu prowadziliśmy punkt nieodpłatnego poradnictwa dla migrantek i migrantów. Projekt realizujemy jako podmiot zrzeszony w konsorcjum organizacji społecznych działających na rzecz uchodźców i migrantów Projekt jest finansowany ze środków Open Society Foundation
3. **Solidarity not charity** - projekt którego efektem będzie komunikacyjna platforma antydyskryminacyjna z designem i sztuką <https://sklep.dlasprawy.org/>. Celem projektu jest uruchomienie kolejnego strategicznego filaru finansowania NOMADY i stworzenie kanału komunikacji i edukacji odpowiedzi na sytuację pandemii. Projekt jest finansowany ze środków Open Society Foundation.
4. **Collective power to incite change** - projekt mentorski, w którym dzielimy się wiedzą i wspieramy działania Stowarzyszenia HaKoach z Łodzi. Projekt finansowany przez Fundację “Pamięć, Odpowiedzialność, Przyszłość” (EVZ Stiftung)
5. **Wynagrodzenie asystentki rodzin Romów rumuńskich** - projekt częściowo finansuje pracę asystentki romskiej. Dzięki niemu liderka społeczności jest jedyną w Polsce asystentką i rzeczniką praw Romów rumuńskich. Projekt jest finansowany jest przez Fundusz Feministyczny.
6. **Wsparcie w edukacji dzieci ze społeczności Romów rumuńskich mieszkających we Wrocławiu** - Sytuacja pandemii znacznie pogłębiła dotychczasowe zaległości edukacyjne uczniów i uczennic ze społeczności. Dzieci nie mają dostępu do sprzętu komputerowego i stałego dostępu do internetu. Część z nich mieszka w barakach, gdzie nie ma dostępu do prądu. Dodatkowo rodzice w większości nie czytają i nie piszą w języku polskim i nie są w stanie aktywnie wspierać edukacji dzieci. Działanie polegało na organizacji zajęć wyrównawczych i warsztatów edukacyjnych i umożliwiło kontynuację nauki dzieci w trakcie pandemii. Pierwsza edycja projektu finansowana była ze środków Gminy Wrocław.
7. **JOHANNEUM NOVUM** - Wsparcie dialogu międzykulturowego w szkołach i przedszkolach - w ramach projektu prowadziliśmy warsztaty dla uczniów i uczennic SP pt. "Przeciwdziałanie i reagowanie na przemoc motywowaną uprzedzeniami" oraz webinar dla nauczycieli/-ek.

Networking/Koalicje/Konsorcja

COPE - międzynarodowe konsorcjum które współtworzymy z Caritas Vienna (Wiedeń), Mumok Museum (Wiedeń) i Marena (Bratysława).

Konsorcjum organizacji społecznych działających na rzecz uchodźców i migrantów

Ogólnopolska koalicja na rzecz wzmocnienia roli asystentek i asystentów międzykulturowych oraz romskich w polskim systemie edukacji

Johanneum Novum - lokalna koalicja, która wspiera dialog międzykulturowy we wrocławskich szkołach i przedszkolach.

Od 2020 r. współpracujemy z **Wydziałem Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego**. Udzielamy bezpośredniego wsparcia studentom /kom zagranicznym oraz prowadzimy szkolenia i warsztaty. <https://www.socjologia.uni.wroc.pl/Aktualnosci/Wspolpraca-WNS-UWr-ze-Stowarzyszeniem-Nomada-konsultacje-dla-studentow>

Współpracujemy z podmiotami lokalnej administracji:

- **Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego** - działania wzmocniające kadre pedagogiczną oraz edukację dzieci z wrocławskich szkół https://www.youtube.com/watch?v=clOuSkO1O_w&t=4s ;
- **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Wrocław** - wspólnie przygotowaliśmy emisję spotu video zachęcającego Wrocławian i Wrocławianki do reagowania na przemoc w przestrzeni publicznej <https://www.facebook.com/nomada.wroclaw/posts/2535680423153316> Obecnie realizujemy cykl szkoleń dotyczących reagowania na przemoc motywowaną uprzedzeniami dla pracowniczek /ków MPK

Współpracujemy także z podmiotami społecznymi, które wspierają finansowo nasze działania:

- Fundacja im. Stefana Batorego
- Fundacja „Pamięć, Odpowiedzialność, Przyszłość” (EVZ)
- Fundusz Feministyczny

Wspieramy lokalną inicjatywę **Spoko Polish** <https://www.facebook.com/SpokoPolish> dzieląc się naszą wiedzą w obszarze integracji oraz networkingowo we wrocławskim środowisku społeczności migranckich oraz lokalnych instytucji publicznych.

Fundraising/komunikacja

We współpracy z agencją kreatywną **Cyber Kids on Real** i **Stowarzyszeniem Hakoah** zrealizowaliśmy kampanię społeczną w środkach komunikacji miejskiej w Łodzi promującą reagowanie na przemoc motywowaną uprzedzeniami <https://uml.lodz.pl/aktualnosc/arttykul/lodz-otwarta-naroznorodnosc-rusza-antyrasistowska-kampania-wmpk-id35034/2020/6/15/>

Cykl wystąpień dla telewizji **Echo24** (1 lipca, 27 lipca , 25.08, 30.11). W ramach sobotniego odcinka informacyjnego w języku ukraińskim prawniczka z Nomady opowiadała o działaniach NOMADY i wsparciu jakie oferujemy, a także o przemocy motywowanej uprzedzeniami, o legalizacji pobytu dziecka i składaniu skargi do WSA.

W tygodniu poprzedzającym **Światowy Dzień Uchodźcy** 2020 roku, wraz z pozostałymi organizacjami zrzeszonymi w konsorcjum na rzecz uchodźców i migrantów przygotowaliśmy kampanię online na temat zjawiska przymusowych migracji, sytuacji uchodźców w Polsce i Europie, zorganizowaliśmy pokaz filmu online i spotkanie z uchodźcami, które było transmitowane na kanałach social media naszych organizacji.

Od 5 lat współpracujemy z agencją kreatywną Cyber Kids on Real <http://www.cyberkids.pl/> . Pracowaliśmy razem przy tworzeniu platformy online <http://www.ulicaantakia.com/> , kampanii wizerunkowej Nomady <http://www.cyberkids.pl/portfolio,68,nomada.html>, oraz stowarzyszenia Hakoach <http://www.cyberkids.pl/portfolio,72,hakoach.html>). Na przełomie 2020 i 2021 do sieci trafiła kampania “Look for differences.Together against islampobhobia” <https://project-cope.com/> . Obecnie pracujemy nad uruchomieniem platformy “Sklep dla Sprawy”, która jest kolejnym elementem strategicznym w obszarze fundraisingu Nomady.

NOMADA